

to je zveze, obstoječe iz vode in žveplenega dvokisa (žveplo in kislec) nahaja se sicer v vsakem črnilu za čevlje nekoliko. A če je te tvarine preveliko, kar se na okusu lahko spozna, je vošč prehud in škoduje usnju. Sploh je svetovati onim, ki večkrat čevlje svetlijo, da naj večkrat z oljem pripomagajo, in usnje ostane jim krepko in trpežno.

Koliko je te žveplene kisline v posameznih slučajih v vošču, da se sicer z drugimi tvarinami bolj natančno spoznati, ki se dobivajo v lekarnicah, a niso za navadne ljudi, ki se ne pečajo s kemijo in z razkrojenjem sestavljenih snovij. Kogar pa ta stvar zanima, priskrbi si prav lahko iz vsake lekarne n. pr. nek papir, ki se pomoči v raztoplino, narejeno iz vošča in navadne vode. Ako postane zelo rudeč, je to znamenje, da je v črnilu prav veliko žveplene kisline ali po domače povedano, da ni za nič. Boljše znamenje je, ako je papir manje rudeč, ali celo prikazuje višnjevo barvo.

Pri vsem tem pa ostane staro pravilo, da je treba od prvega začetka skrbeti, če čes imeti prav dobro in trpežno obutalo. Boljše, ko je namreč usnje, iz katerega se čevlji delajo, tem boljši in trdnější so.

Sejmovi. Dne 21. decembra v Laškem trgu. Dne 23. decembra na Bregu v Ptuj.

Dopisi.

Iz Dobrave pri Mariboru. (Šolska slovesnost.) Slivniška župnija šteje šest občin in petnajst vasij. Skoke in Dobrave ste ena srenja, ki je pošiljala do 1876 svoje otroke v farno šolo na Slivnico, potem pa je bila vsolana k sv. Miklavžu v Hočki nadžupniji. Ker deželni šol. svet kljub večkratni prošnji ni dovolil, da bi se vsaj vas Skoke, tri četrt ure od fare, nazaj k šoli v Slivnici vsolala, sklenila je ta občina si sama ustanoviti šolo, ter je bila že v nedeljo 12. novembra v Dobrovcih slovesno blagoslovljena. Ob 3. uri popoldne so obsluževali naš vneti č. g. župnik Fr. Hirtl pri kapeli nasproti novejši večernice in zapeli: »Veni, creator Spiritus«, na kar so učenci in odrasli zapeli pod vodstvom organista, g. K. Pestevšek, nadučitelja iz Slivnice, pesen: »Pridi, pridi sv. Duh!«. V procesiji podali smo se na to k okinčani šoli, kjer so se dalje blagoslovni obredi vršili. V lepo ozalšani učilni sobi smo videli, do so to svečanost počastili tudi gg. c. kr. okr. glavar Fr. Kankowsky, c. kr. okr. šol. nadzornik H. Schreiner, profesorja J. Koprivnik, G. Majeen in nadučitelj M. Nerat, vsi iz Maribora, dalje tudi sosednji gg. učitelji iz Slivnice, Hoč, Rač, Šmiklavža, Šmarijete in mnogo šolskih prijateljev. Po končanih obredih razložijo domači č. g. župnik pomen obrednih molitvij ter povdarjajo, naj starši z lepim vzgledom in v božjem strahu olajšujejo učitelju in katehetu njih težavni stan. Ni dovolj, da jih le v šolo pošljejo, temuč naj tudi skrbijo, da se učnih predmetov tudi doma učijo, svoje naloge vestno spolnjujejo in se povsod pošteno obnašajo. S prošnjo, da bi ljubi Bog podelil v tej novi šoli vsem učiteljem in učencem svoj mir in blagoslov, končajo svoj izvrstni govor. Na to pozdravi načelnik šolskega sveta, Matija Bezjak vse č. g. gostje, se zahvali še posebno g. okr. glavarju kot predsedniku okr. šolsk. sveta, da je dobila nova šola že zdaj svojega učitelja, ter ga prosi, da jo danes otvori. Gospod okr. glavar povdarja v lepi slovesščini, da ga veseli to šolo izročiti danes svojemu namenu, se zahvali g. župniku za blagoslovljenje in lepe besede, ter želi, da bi starši pridno sem pošiljali svojo mladino, da postanejo enkrat verni kristjani in poštene

državljeni. Novi učitelj g. Fr. Gselman zatrjuje, da hoče biti vsem skrben oče, ter jih ne le podučevati, temuč tudi pošteno izrediti, v kar prosí starše za podporo. Oziroma se na cesarsko podobo spomni se novih postav ter zakliče Nj. Vel. presv. cesarju trikratno živio, na kar učenci še cesarsko pesen zapoje. Zdaj poprime g. nadzornik H. Schreiner besedo, ter razpravlja, katere dolžnosti imajo starši, učenci in učitelj do nove šole. Povdarjajoč, da imajo starši enkrat tudi Bogu račun položiti, kako so 4. božjo zapoved izpolnili, sklone svoje lepe podučne besede, pri katerih so se mnogim debele solze vile. Ko je še g. Jug, učitelj Šmiklavski, izročil dosedanje svoje učence učitelju nove šole, in se od njih genljivo poslovil, bila je ta vesela svečanost končana, katero je gromovito streljanje daleč po polji naznanjalo. Pred odhodom so se še gg. gostje zbrali v učiteljevem stanovanju ter nekaj zdravic in pesnij izustili. Da se je ta slovesnost dobro obnesla, gre čast tudi načelniku M. Bezjaku, županu J. Čanderju, Spureju i. dr. —k.

Iz Konjic. (Naše šole.) Kakor čujemo, so se Slovenci z Nemci v Konjicah zastran stare šole tako-le pogodili. Okolica Konjska plača trgu 3632 gld., da njej trg prepusti vso svojo pravico do stare šole tik nadžupnijske cerkve. Za pravico do starih klopij in omar pa plača 110 gld. Nemci poklicali so baje svoj neobdignatnega sulferajn na pomagaj. Ta je po svojem odposlancu odbral za stavišče nemški šoli lepe njive pred našim kolodvorom. Tržanom pa neki ne gre v glavo, da bi za zelišče šteli do 3000 gld., zato gledajo, kje da bi stavišče dobili bolj po ceni. Sedaj bomo videli, kdo da bo zmagal. Tepanjska občina bi tudi rada okoli 1600 gld. za svoje pravice, katere je ona imela do stare šole, a njena pravda še ni dognana. Pri ogromnih stroških, katere ima za svojo novo šolo, bi njej ta svoto ravno prav prišla. Bog daj!

Od Sv. Antona na Pohorju. (Veseli spomin na sv. birmo — naša ljudska šola.) Človek se zelo rad spominja veselih dogodkov, katerih je v svojem življenju doživel. Tudi mi se z veseljem in s hvaležnim srcem spominjamo onega dne, ko so sam prevz. knez in škof dr. Mihael Napotnik dne 5. junija t. l. prvič na ta prijazni hriček prišli, nas blagoslovit ter otrokom zakrament sv. birmo podelit. Oh, kako je bilo tokrat neizrekljivo veselo pri nas! Ljubi Bog naj bi jim stoterno poplačal njih obilni trud! — Bog daj še eno veselje kmalo doživeti! Govori se namreč, da se bo tukajšnja ljudska šola, ki se je lansko leto zdatno predelala, ko bo že popolnoma zgotovljena, od domačega skrbnega čast. gosp. župnika Franca Slavića slovesno blagoslovila in o tej priložnosti, kakor je obljubil blagi župan ter cerkveni ključar, g. Franc Mravljak, za našo šolsko mladino neka veselica priredila. No, ker se tudi po drugod šole najprej zgotovijo in potem blagoslovijo, tako tudi mi želimo in pričakujemo, da se bo to tudi pri nas skoraj zgodilo; tudi veselice za otroke prirejene, kakor nedolžne igre, prave pesmi, prednašanja itd. niso brez vse koristi. In na take vesele urice otroci ne pozabijo tako hitro ali pa nikoli. — Še nekaj. Zapustil nas je g. Franc Kovač, dolga leta veleposestnik, načelnik in šolski ogleda, zapustivši svoje posestvo svojemu sinu ter se je preselil v Vuhred. Prav radovoljno on vse podpira, kar bi zamoglo šoli koristiti. Bog ga pozdravi!

S Keblja nad Čadramom. (Konec.) Okrajni šolski svet Konjski je vedno priganjal k stavbi in zato smo prosili g. stavbenega mojstra v Slov. Bistrici J. Versolatti, da nam je potreben načrt napravil, a proračun je kazal, da bo šola stala vsaj okoli 6000 gld. Da bi si nekoliko stroškov prihranili, je domači šolski svet sklenil sam stavbo prevzeti in je tisto težavno skrb izročil svojemu načelniku Andreju Gričnik,

kateri se je spretno slovenski pisati naučil in zato tudi vse potrebne račune voditi zamore. Naprosili smo pa v dosego svojega namena sl. okr. hranilnico v Slovenjgradcu, da nam je 4000 gld. na 20letno vračilo posodila. V spomladi smo še najeli zidarskega mojstra Matijo Brence v Čadramu, ki se je zavezal vso stavbo po ceni in dobro izvršiti. Potrebno kamenje se je doma vlomilo in večji del opeke smo na lepem stavišču, katero se je na južni strani cerkve za 500 gld. kupilo, napravilo in stavbeni les nam je že lansko jesen dal princ Hugo Windisch-Grätz iz svoje velike planine v Kotu in sicer za 76 gld. velikodušno v dar in podporo, drugo pa za plačilo. Farani so veliko voženj zastoj opravili in koncem oktobra bilo je delo končano in dne 31. prišlo so tisto gledat in odobrit c. kr. okr. glavar dr. Wagner, viši inženir Bylon, okr. zdravnik dr. Kepa in so vse s pohvalo odobrili, kajti učilnica je res velika, da ima 100 otrok v tistoj lepo prostora, in več jih ob enem nikoli ne pride, stanovanje učiteljeve je pa tudi prav veselo, prostorno in okusno in vse stane do zdaj le 5400 gld. Eden bivših šolskih svetovalcev nam je tudi napravil prošnjo do svetlega cesarja, od katerega upamo tudi kake podpore prejeti. In dne 9. listopada so nam naš č. g. župnik L. Kramberger v navzočnosti dokaj faranov in šolske mladine novo šolo po kat. obredniku blagoslovili, da bi ona, ki se po poslopju daleč iz ravnine vidi, bila tudi v poznejših letih še dom prave krščanske izreje in odgoje! Ker nam je imenovani mojster po našem zahtevanju poslopje tako trdno in hvalevredno postavil, da se s časom zamore na tisto, ako bo potreba, še eno nadstropje dozidati, smemo te nove hiše, ki je zdaj najlepša v župniji, veseli biti in moramo Bogu in vsem, ki so k temu kaj pripomogli, dostojno hvalo očitno izreči. Bog plačaj stoterno!

Iz Maribora. (Čitalnica.) V nedeljo dne 10. t. m. je priredila Mariborska slovenska čitalnica veliki koncert, lepo veselico, kakoršnih se je še prav malo videlo po slovenskih čitalnicah. Da je slovenska čitalnica shajališče, torej združevališče takih Slovencev Mariborskih, ki so sredi ali prav nemškega ali posilinemškega prebivalstva ohranili si ljubezen do materinščine, do svoje slovenske domovine in slovenskega naroda, to vè gotovo vsakdo. Menda pa ne ve vsakdo, da je v Mariborski slovenski čitalnici dobrodošel vsak slovenski gost, bodisi kmet, bodisi rokodelc ali gospod. Lahko se prepričajo, da slovensko ljudstvo ni samo na kmetih doma, da je doma tudi po nenaških štajarskih in kranjskih mestih, da tukajšnji Slovenci niso in ne bodo nikdar pozabili, da so sinovi in hčere slovenskih starišev, ter da vzhajajo vsi od kmečkega stanu. In ako pridete, kaj mislite, da bode videli in slišali? Slišali bode, da govori slovenska gospoda prav tisti slovenski jezik, katerega govorite vi sami, iznenadilo in veselilo vas bode, ker zdelo se vam je dozdej, da kdor je v mestu in nosi malo boljše suknjo in morebiti roke v rokavicah, da on že mora biti in govoriti samo nemški. Morete videti še kaj drugega? Da, videti morete veliko, prelepo, novoslikano podobo našega prvega Mariborskega škofa Slomška. Slomšek so bili slovenski škof, rojen od slovenskih kmečkih staršev. Bili so in ostali vse svoje žive dni velik prijatelj slovenskega ljudstva; spisovali so mu poučljive spise, zlagali so mu pesmi, radi bi bili osrečili svoj ljubljani slovenski narod časno in večno. Njih velika in častiljiva podoba se je dne 10. t. m. pri veselici slovesno odkrila. Kaj se je slišalo še drugega? Oh gotovo še več rečij. Prvo je prekrasno slovensko petje, pesni, katere pojejo moški in ženske skupaj in pesni, katere pojejo moški sami. Ko ste vsi zamaknjeni poslušali prekrasne pesni slovenske, vzbudila se vam je nehoté opravičena želja, da bi tudi vašo mladino kdo

naučil tako lepega petja. In ta želja se vam lahko izpolni, ako si potem doma osnujete pevsko šolo za mladino in poprosite gospode učitelje v svoji župniji, da bi podučevali mladino v umetnem petju po notah. Drugo, kar vas bode iznenadilo, je tamburaški zbor. Kacih 8 slovenskih gospodičin in 5 gospodov ima vsak svoj instrument, ki ga nobeden vas ne pozna. Imenuje se tamburica. Na Hrvaškem jo ima vsaki pastirček. Je videti, kakor gosli, pa niso gosli, se tudi ne igra z ločcem, ampak brenka se po strunah s treskico ribje kosti. In ta narodna hrvaška godba se v novejšem času že nekaj let udomačuje po Slovenskem; tako tudi v Mariborski čitalnici.

Iz Krčevin. Dne 25. minolega meseca bila je pri Sv. Miklavžu v Ljutomerskih gorica pokopana Anka Trstenjakova, sestra jedinka znanih Trstenjakov pisateljev, ki je po kratki, a mukotrpni bolezni mirno v Gospodu zaspala. Pokojnica je bila redka prikazen na kmetih. Dobro se se spominjam, ako ravno je od tistega časa preteklo gotovo že kakih 13 let, kar je tedanji ondašnji kaplan, ko smo obedovali v gostoljubni Trstenjakovi hiši, v pričo nje rekel, namreč: »Kedar je Anka pri krščanskem nauku, tedaj sem jaz vesel.« S tem je duhovni gospod hotel povedati, kako dokro je Anka vedela krščanski nauk. A ona ni vedela samó krščanskega nauka, temveč zanimala se je tudi za druge stvari, posebej za slovensko slovstvo. Vsi novejši slovenski pisatelji so jej bili znani. Radovedna je popraševala izvedence, ako v njih ni kake stvari prav razumela. Bila je dobra govnica ter je često pri gostijah, kjer je navadno kuhala, kaj povedala ženinu in sinah. Ko se je ustanovila v Ormožu ženska podružnica sv. Cirila in Metoda, stopila je tam pogumno na oder ter takó dobro govorila, da so se jej vsi poslušalci čudili. Zraven lepih duševnih svojstev je bila Anka usmiljenega srca in zelo radodarna. Nad vse jej pa je bilo pošteno vedenje. Gorje mu, kdor se v pričo nje ne bi dostojno vedel! Bila je sovražnica razuzdanosti in nedostojnega govorjenja, zbok tega ni rada zahajala med delavce prostake, kjer se to, žal, prepogosto sliši; rajša se je družila z učiteljicami in drugimi bolj nabraženimi ljudmi, radi tega so jo njeni vrstniki malone prezirali, in to je morda bil tudi vzrok, da se za mlada ni omožila. S kratka, pokojno Anko bi mogli imenovati vzor slovenske kmetiške samične dekline. Bodi jej lahka zemljica!

Počivaj sladko, duša mila,
Utrujeno teló miruj;
Zeméljskih brig si se znebila,
V nebeškem raji se raduj.

B. Bl.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. V državnem zboru so zadnjo soboto skončali za letos svoje delo; vlada je lahko tega vesela, kajti vse so ji dovolili: izjemno stanje v Pragi, državni proračun za tri mesece leta 1894, domobransko postavo in še nekaj drugih. Do srede meseca februarja bode sedaj tiho v državnih hišah — na veselje vlade, pa brž tudi ljudstva. — Okr. šolski svet na Dunaju ne vidi rad, da mora šolska mladina biti pri procesijah in zoper to ugovarja, toda minister za uk in bogočastje se drži stare določbe in tako ostane še tudi nadalje pri tem, da se otroci in učitelji vdeležijo procesij, izlasti tiste na praznik presv. Rešnjega Telesa. To je hvalevredno.

Česko. Mladočeški podžupan v Pragi, dr. Podlipny, kaže jasno, kaki ljudje da so Mladočeši — vse